

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ЦУКРУ: АНАЛІЗ І ПРОГНОЗ

Маркетинговий 2017/2018 рік став рекордним за останні 10 років у світовому виробництві цукру. Сумарно всі країни виготовили 191,81 млн. тонн. Тоді як у попередньому обсяги виробництва становили всього 173,98 млн. тонн. У 2018/2019 маркетинговому році виробництво цукру прогнозується на рівні 188,25 млн. т (рис.1).

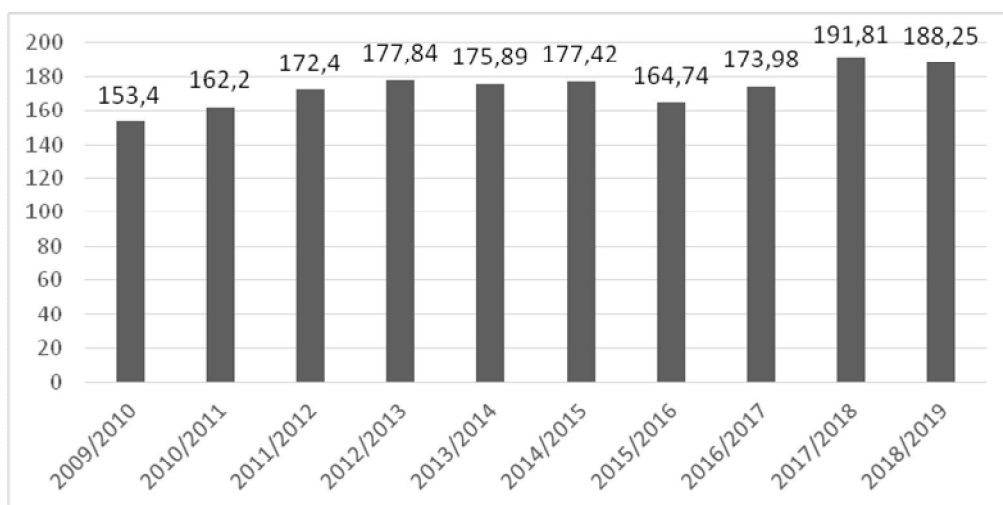

Рис.1. Динаміка обсягів виробництва цукру в Україні
у 2009-2019 маркетингових роках

Характерною особливістю ринку цукру є циклічний характер – це значить, що роки профіциту змінюються роками дефіциту. Так, останні два роки були профіцитними у світі і цей профіцит сягав близько 10 млн. тонн цукру. Через це світові ціни просіли більше ніж на 20%.

Для стримання світових цін від зниження провідні країни-виробники цукру – Індія та Бразилія – планують суттєво зменшити виробництво продукції. Зокрема, одна з найбільших бразильських компаній із виробництва цукрової тростини, цукру й етанолу «Sao Martinho SA» в грудні 2018 року планувала збільшити плантації цукрової тростини на 10%. Однак, уже за місяць, у січні 2019-го, змінила свої плани та заявила про зменшення обсягів виготовлення цукру. Аналогічна ситуація в Індії. Уряд суттєво скорочує виробництво цукрової тростини та зменшує експорт цукру майже вдвічі – із запланованих 5 млн. тонн до 2,5-3 млн. тонн у новому маркетинговому сезоні.

Одночасно з прогнозами щодо зменшення виробництва, передові країни-цукровиробники зменшують експорт своєї продукції. З одного

боку, це має втримати ринок від перенасичення, а ціни від зростання, а з іншого – в багатьох країнах залежуються власні запаси цукру.

Несприятлими є і світові тенденції, одна з яких – уповільнення росту світового споживання цукру. До прикладу, з початку 1970-х в усьому світі споживання цього солодкого продукту щороку росло на 2,0-2,1%. Його потребувала як промисловість, так і саме населення, кількість якого збільшувалася. Однак, в останні кілька років ріст глобального споживання пішов на спад – і сьогодні становить усього 1,5-1,6% на рік.

За прогнозами Міжнародної організації цукру, в найближчі роки, не зважаючи на зменшення виробництва, ціна на цукор суттєво не підніметься. Так, найнижча середня ціна за останні роки була якраз у 2018 році – \$0,27 за кілограм, у 2019-му за попередніми прогнозами вона підніметься лише на 1 цент – до \$0,28 за кілограм. І до 2025-го продовжить повільний підйом до \$0,33 за кілограм. Для українських аграріїв перевиробництво цукру також обернулося збитками. Річ у тім, що торік Україна реалізувала за кордоном 585 тис. тонн цукру. Це – всього на 2% менше, ніж роком раніше. Однак виробники отримали за продукцію на \$63,6 млн менше, ніж у 2017-му. Адже тоді тонна коштувала \$467,4, а 2018-го впала до \$370,2.

Тому вже в 2019 році деякі цукрові заводи вирішили взагалі не запускати потужності, а виробники цукрового буряку – скоротити на чверть площі посівів. За попередніми даними НАЦУ «Укрцукор», посівні площі під цукровими буряками в поточному сезоні будуть близько 220-230 тис. га (у 2018р. їхня площа була майже 300 тис. га).

Зменшують посіви цукрових буряків і європейські аграрії. Вони переорієнтовують бізнес у прибутковіші сектори, чекаючи зростання ціни на цукор. За прогнозами міжнародних аналітичних організацій, дефіцит наступного маркетингового року становитиме близько 1,3-1,5 млн. тонн цукру (проти профіциту в 10 млн. тонн у попередньому). Це дасть змогу українським виробникам наростити експортні поставки та повернутись на ринок Азії. Оскільки потреба внутрішнього ринку України становить близько 1,3 млн. т цукру, а виробництво – у 2018 році українські цукрозаводи виробили 1,82 млн. тонн – перевищує цю потребу.